

РЕШЕНИЕ

№ 27548

гр. София, 17.08.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 26 състав, в
публично заседание на 15.07.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Шишкова

при участието на секретаря Биляна Кирилова и при участието на прокурора Мария Стоянова, като разгледа дело номер **2569** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административно процесуалния кодекс (АПК) вр. чл. 84, ал. 3 вр. чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ).

Образувано е по жалба на Е. Е. И., [дата на раждане] в [населено място], Р. Ф., гражданин на Р. Ф., женен, ЛНЧ [ЕГН] срещу Решение № 13310 от 18.12.2024 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет (ДАБ – МС), с което по реда на чл. 68, ал. 1, т. 1 от ЗУБ, на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут, поради липса на предпоставките на чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ.

В жалбата са изложени съображения за незаконосъобразност и необоснованост на оспорения административен акт. Застъпено е становище за допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, по смисъла на чл. 35 от АПК и на чл. 75, ал. 2 от ЗУБ. Твърди се, че решението е постановено при неизяснена фактическа обстановка и липса на задълбочен анализ на изложените в бежанската история релевантни обстоятелства относно наличието на основателни опасения от преследване по политически и други отговарящи на критериите по чл. 8, ал. 4 и ал. 5 от ЗУБ причини, с оглед и на актуалната обстановка в Р. Ф. - частичната мобилизация и реалната опасност от включване на кандидата за закрила във военните действия на територията на У.. Жалбоподателят твърди, че е получил призовка за явяване във Военно окръжие, което сочи като реална опасност да бъде включен във военните действия въпреки нежеланието си заради антивоенните си убеждения. Позовава се на чл. 328 от Наказателния кодекс на Р. Ф., според който отклоняването от военна служба е престъпление. С тези твърдения, включително и с факта на подадената молба за международна закрила в Република България обосновава опасенията си от преследване по политически причини. Позовава се и на § 169 и § 171 от Наръчника по процедури

и критерии за определяне на статут на бежанец издаден от Службата на ВКБООН, за да обоснове становище за настъпили след напускане на държавата му по произход относими събития от значение за опасенията му от предприемане на наказателно преследване и налагане на наказание заради отказа му да служи в армията, считайки, че това задължително ще е свързано с извършване на престъпления или на деяния по чл. 12, ал. 1, т. 1 – т. 3 от ЗУБ, с оглед актуалната обществено политическа обстановка в Р. Ф. и войната с У.. С позоваване на съдебна практика, която сочи за относима към личното му положение и данните от бежанската му история, мотивира тезата си за наличие на основанията по чл. 9, ал. 8 от ЗУБ за предоставяне на хуманитарен статут по други причини от хуманитарен характер. Моли съда да отмени рението на председателя на ДАБ – МС и да върне преписката за ново произнасяне със задължителни указания по приложението на материалния закон.

В проведените две съдебни заседания жалбоподателят лично, със съдействието на преводач от руски език и на назначения си процесуален представител – адв. Я. Г., поддържа искането в жалбата и аргументите, с които е обосновано. Ангажира писмени доказателства за получените повиквателни. Допълнителни подробни съображения за основателността на искането в жалбата са изложени в писмените бележки на процесуалния представител (л. 257 – л. 258).

Ответникът – председателят на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет (ДАБ - МС), чрез процесуалните си представители –юрисконсулт Т. Г. и главен юрисконсулт Е. Х., оспорва жалбата. Застъпват становище за неоснователност и необоснованост на аргументите, с които се иска отмяна на оспореното решение. Позовават се на данните в Справките на Дирекция „Международна дейност“ относно общото положение в Р. Ф., характера и особеностите на задължителната военна служба, възрастовите граници при мобилизация, лицата, които не подлежат на мобилизация и предвидените санкции при отклонение от запас и мобилизация. С тези аргументи е обосновано искането за отхвърляне на жалбата като неоснователна и недоказана.

Прокурорът от Софийска градска прокуратура е на становище, че жалбата е неоснователна.

Административен съд - София град, Първо отделение, 26 състав, въз основа на приложените доказателства и становището на страните, прие за установено от фактическа страна:

Административното производство е започнало по молба на Е. Е. И., гражданин на Р. Ф. (л. 69 и л. 93), с адрес в [населено място], район „М.“, [жк][жилищен адрес] (л. 9 и л. 11). Молбата е заведена с рег. № 343 от 28.08.2024 г. по описа на РПЦ – [населено място], рег. № УП3541 от 28.08.2024 по описа на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет и съдържа искане за предоставяне на международна закрила в България.

Депозираната молба е последваща, по смисъла на § 1, т. 6 от Допълнителните разпоредби на Закона за убежището и бежанците (ДР на ЗУБ). Към преписката е приложено Решение № УПБ-14 от 04.04.2023 г. (л. 121 – л. 126) на интервюиращ орган на ДАБ – МС при РПЦ – [населено място], с което на основание чл. 70, ал. 1 вр. чл. 13, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗУБ е отхвърлена като явно неоснователна заведената с вх. № 359/17.08.2023 г. по описа на РПЦ – [населено място] първа молба за закрила от жалбоподателя Е. И.. С Решение № 1169 от 23.11.2023 г. постановено по адм. дело 1804/2023 г. по описа на Административен съд – Бургас, жалбата срещу решението на интервюиращия орган е отхвърлена като неоснователна. Решението на съда е влязло в сила на 23.11.2023 г.

Последващата молба за закрила, депозирана от жалбоподателя Е. И. е заведена 9 месеца след влязлото в сила предходно решение на интервюиращия орган при ДАБ – МС и е обоснована с получена призовка за явяване в запас и наличие на опасност за живота на кандидата при

евентуално връщане в държавата му по произход, с оглед на актуалното положение - обявената мобилизация на руски граждани, с цел включването им във военните действия на територията на У.. Към молбата са представени снимка на изпратена повиквателна, копие на част от военна книжка и четири статии от общодостъпни източници, 2 от които на английски език (л. 82 – л. 93).

В присъствие на преводач от руски език жалбоподателят е попълнил Регистрационен лист (л. 68), в който е посочил етническа принадлежност – руснак, семейно положение – женен, завършена степен на образование – висше данни за месторождението и местоживеенето си на територията на държавата по произход. В Регистрационния лист е посочено, че съпругата на жалбоподателя е на територията на Р. Ф., а в Република България живее пълнолетната му дъщеря със семейството си. Попълнена е Евродак дактилоскопна карта (л. 64).

Самоличността на жалбоподателя е установена въз основа на представен валидно издаден паспорт от М. 10008, Р. Ф. (л.63). Влизанията и пребиваването на територията на Република България са удостоверени с валидно издадени визи (л. 60 и л. 62).

С Решение № 5-Б от 28.08.2024 г. (л. 80 – л. 81), интервюиращ орган на ДАБ – МС е допуснал последващата молба за закрила на Е. Е. И., до производство за предоставяне на международна закрила. Решението е връчено в присъствието на преводач от руски език в деня на постановяването му – 28.08.2024 г.

В същия ден, на 28.08.2024 г. в присъствието на преводач от руски език е проведено и интервю с кандидата за закрила, документирано с приложен към преписката Протокол (л. 54 – л. 59). Жалбоподателят е потвърдил отразените в регистрационния лист данни за самоличността и образованието си. Уточнил е, че е завършил специалност психология в Московския хуманитарен институт, но до началото на войната през 2022 г. се е занимавал с частен бизнес. Посочил е, че е служил в ракетни войски със специално предназначение, в периода 1984 – 1986 г. и му е присвоено военно звание сержант. Отрекъл е да е членувал в политическа партия или организация, и е изразил опасенията си, че след обявената мобилизация и получената повиквателна за запас, ще бъде принуден явявайки се във Военното окръжие да подпише договор и да бъде изпратен да воюва на територията на У.. Заявил е, че Повиквателната за запас е връчена на близките му от служител на полицията в началото на м. август 2024 г. Не е отрекъл, че до този момент периодично е идвал в България, за да се вижда с дъщеря си и семейството ѝ, както и че последно е посещавал възрастната си майка, която продължава да живее в Р. Ф. в периода м. март – м. април 2024 г. Като причина за последното си идване в България кандидатът за закрила сочи – раждането на внучката му на 30.06.2024 г., а като причина за подадената последваща молба за закрила - получената Повиквателна за запас в началото на м. август 2024 г.

Наред с това, жалбоподателят е изразил съмнения, че срещу него има подаден донос от негови съграждани за открито заявяването мнение против военните действия с У. и особено включването на младежи във войната. За последния период на четиримесечното си пребиваване в Русия, непосредствено преди получаване на повиквателната през м. август 2024 г. жалбоподателят не твърди спрямо него да са упражнявани действия на преследване и/или насилие, включително да е търсен от представители на местната и централната власт по повод тези нескрито изразявани мнения против военните действия. Сочил, че не е имал проблеми и при последното си легално напускане на страната с полет до И.. Заявява, че е пристигнал в Слънчев бряг с автомобил, а след това е дошъл в [населено място], за да се види със семейството на дъщеря си. Влязъл е в България с валидно издадена виза. По време на интервюто, кандидатът за закрила е изразил опасенията си, че заради антивоенните си убеждения при завръщането си в Русия може да бъде наказан с лишаване от свобода, наред с изпращането на служба в района на военните действия, а и да бъде подложен на допълнителни изтезания и унижения при изтърпяване на наказанието.

В изпълнение на контролните правомощия по чл. 41, т. 1 от ЗДАНС, към преписката е приложено Становище на директора на Специализирана дирекция «М» - ДАНС, рег. № М - 25025 от 26.09.2024 г. (л. 52), в което е посочено, че ДАНС не възразява да бъде предоставена международна закрила в РБългария на гражданина на Р. Ф. Е. Е. И., ако отговаря на останалите условия на Закона за убежището и бежанците.

В приложената към преписката Справка, рег. № МД-02-28 от 24.10.2024 г., изготвена от Дирекция „Международна дейност“ на ДАБ – МС (л. 26 – л. 36), на която се е позовал и административният орган в мотивите на решението, е посочено, че съгласно Федерален закон на Р. федерация № 53-FZ от 1998 г. относно военните задължения и военната служба, на наборна военна служба за срок от 1 година подлежат руските граждани от мъжки пол на възраст между 18 и 27 години. Уточнено е, че военната повинност и изпълнението на военната служба се извършва чрез повиквателна - за руските граждани. Посочени са условията при наличието на които навършили пълнолетие лица от мъжки пол не подлежат на наборна военна служба :

- признати за негодни или годни с ограничения за военна служба по здравословни причини,
- изпълняващите или завършили военна служба в Р. федерация,
- изпълняващите или преминали алтернативна гражданска служба,
- отбили военна служба в друга държава,
- изтърпели наказание под форма на задължителен труд, поправителен труд, ограничаване на свободата, задържане или лишаване от свобода,
- с криминално досие, което не е заличено чрез помилване или което не е анулирано поради ограничения във времето,
- с образувано следствие или досъдебно производство или чиито наказателни преписки са предадени на съд за разглеждане.

Право на освобождаване от изпълнение на военна повинност е предоставено и на руски граждани с научна степен, класирана в Държавната квалификационна система, както и на синове или братя на:

военнослужещи, отбили наборна военна служба и загинали при изпълнение на военна служба; граждани, които при повикване от запаса за преквалификация са загинали при изпълнение на военната служба по време на преподготовката на резерва; граждани, починали в резултат на нараняване или заболявания, или заразени при изпълнение на задължения по време на наборна военна служба след освобождаване от военна служба или след повторно освобождаване от военен резерв, обучение или след завършване на преподготовка за военен резерв.

Посочено е, че на сайта на Министерството на отбраната са изброени и други категории граждани, които могат да ползват право да отсрочат изпълнението на военната повинност, а и че студентите могат да отложат постъпването си в армията за период еквивалентен на продължителността на обучението им.

Уточнено е, че в Русия се набират войници за изпълнение на наборна военна служба два пъти годишно – от 1 април до 15 юли (пролетен набор) и от 1 октомври до 31 декември (есенен набор). В тези периоди могат да бъдат призвани всички мъже на възраст между 18 и 27 години, които нямат здравословни причини или неизлезани присъди. След изтичане на 12 месечния срок на наборната служба войниците се присъединяват към двумилионния военен резерв на Русия. Отбелязано е, че считано от 28 май 2022 г. руският президент е подписал закон, премахващ горната възрастова граница от 40 години за военна служба в руската армия, което фактически означава, че след тази дата няма официално определена горна възрастова граница.

Подробна информация е предоставена и относно въведената с промените в Конституцията през 1993 г. замяна на военната служба с алтернативна гражданска служба, към която могат да се

включат граждани, годни за военна служба или с незначителни ограничения. По правило, гражданската алтернативна служба се провежда извън територията, на която се намира пребиваващият като мястото на работа се определя от Федералната служба по труда и заетостта. Уточнено е, че алтернативната гражданска служба се изпълнява само в държавни предприятия. Служещите не могат по собствена инициатива да прекратяват трудовия си договор, да участват в стачки, да работят дори и на половин работен ден в други организации. Сроктът на алтернативната гражданска служба е по-дълъг от задължителната военна служба - 21 месеца (1 година и 9 месеца) за граждани, които служат в организации, подчинени на федералните органи на изпълнителната власт, както и в органите на изпълнителната власт на Р. федерация, и 18 месеца (1 година и 6 месеца) – за граждани, които служат в организации на въоръжените сили на Р. федерация, други военни формирания или органи като служители на цивилния персонал.

По отношение на санкциите за отклонение от задължителна военна служба в справката е посочено, че след обявяване на частичната мобилизация на 21 септември 2022 г. руската Дума е приела промени в законодателството, свързани със завишаване на отговорността за някои престъпления срещу военната служба – увеличени са наказанията за престъпления срещу военната служба – неизпълнение на заповед на командир, дезертьорство, грабеж, нарушаване на правилата за бойно дежурство и умишлено унищожаване или увреждане на военно имущество по време на война, военни действия или мобилизация. Наказанието за самоволно напускане на военно поделение по време на мобилизация или военно положение, във военно време или в условията на въоръжен конфликт или бойни действия също е увеличено от 5 на 10 години лишаване от свобода.

Изрично е посочено, че „Според руските военни правила военнослужащите, които отказват да се сражават в У. могат да бъдат уволнени, но не могат да бъдат наказателно преследвани“. Тези правила подлежат на промяна единствено, ако Русия обяви пълномасщабна война. Руските войници могат да откажат да участват във военния конфликт в У. по законен път. Уточнено е и, че на наборните войници в руската армия е забранено да служат в чужбина, включително и в У..

В периода, за който кандидатът за закрила посочва, че е пребивавал в Р. Ф., в Справката е отразено, че на 30 март 2023 г. руският президент В. П. е подписал Указ за набиране на 147 000 войници във въоръжените сили, което е определено да се проведе в периода 01 – 15 юли 2023 г. Със същия указ президентът е освободил от военна служба войниците, моряците, сержантите и старшините, чийто срок на наборна военна служба е изтекъл. В същия ден ръководителят на Комисията по отбрана на Държавната дума е съобщил, че наборниците няма да бъдат изпращани на служба в Донецка и Л. народни републики, както и в Х. и Запорожка области.

Позовавайки се на различни публични източници на информация в Справката е отразено и, че вместо да набират войски чрез обща мобилизация, руските наборни служби засилват усилията си за привличане на професионални войници. Няма данни за скрита мобилизация - принудително призоваване за участие в бойни действия в У.. Цитирано е изявление на руския президент от 07.12.2022 г., че не вижда необходимост от втора вълна на мобилизация заради военните действия в У., и Становище на руското правителство в същия смисъл по повод ежегодния полугодишен военен наборен цикъл, започващ на 1 октомври 2023 година в по-голямата част на Русия, включително и в незаконно анексираните територии на У. - че Русия не предвижда да изпраща наборници във войната в У. и да променя срока на задължителната военна служба.

Отразено, че в началото на м. август 2024 г. украинските сили са преминали границата на Русия в К. област. Обявено е извънредно положение в регионите К. и Б., а почти 200 000 души са били евакуирани от руското правителство от пограничните райони. Русия е разположила близо 40 000

войници за защита и контраатака в региона, които основно са наборници и резервисти. Професионални войници и войници, служещи по договори се сражават заедно с частни охранителни и военни компании, включително и с мъже вербувани от самопровъзгласилите се Донецка и Л. народни републики, в района на Д. и Източна У.. Наблюдава се засилен стремеж за набиране на професионални войници, които се присъединяват към армията за ограничен период от време.

С подписан от президента Закон от 24 юли 2023 г. пределната възраст за запас е увеличена с 5 години за притежаващите редови военни звания под офицерските – войници, матроси, сержанти, старшини, прапорщици и мичмани. Със същия срок е увеличена пределната възраст за мобилизационния резерв – за младшите офицери – 60 години, за старшите офицери – 65 години, за висшите офицери – 70 години, а за всички други звания – 55 години. Посочено е, че след завършване на военна служба всички военослужащи се зачисляват в запаса в различни категории – редовите – до 55 години, младши офицери – младши лейтенанти, лейтенанти и старши лейтенанти, капитани – до 60 години, старши офицери – майори, капитани 3-1 ранг, подполковници и полковници – до 65 години, висши офицери – генерал майор, генерал – лейтенант, генерал – полковник, генерал от армията, контраадмирал и адмирал – до 70 години. При придобито специално военно звание, възрастта за запас може да се увеличи. Освен военослужащи от запаса има и военослужащи от резерва. Резервисти са лица, включени в запаса след сключен договор с Министерството на отбраната за оставане в мобилизационния резерв, които могат да работят на всяка работа, но редовно преминават военно обучение и получават месечно възнаграждение. Ежегодно се провежда военно обучение на войници и запасни офицери. Правилата и организацията на военното обучение са регламентирани в чл. 54 от Федералния закон за военния дълг и военната служба, според който продължителността на военното обучение не може да надвишава два месеца, а общо от момента на преминаване в запаса, военослужащият може да бъде обучаван за срок не по-дълъг от 1 година, както и да бъде призован на военно обучение не повече от веднъж на 3 години. Продължителността на обучението, мястото и времето на провеждането се определят ежегодно от Министерство на отбраната или от друг федерален орган на изпълнителната власт. Военното обучение се провежда само за проверка на бойната подготовка на запасниците или за обучение на работа с нова военна техника. Участниците във военно обучение не могат да бъдат изпратени в зона на бойни действия.

Повикването на военна служба и повикването на военно обучение са различни по своята същност. На военна служба се призовават мъже на възраст 18 – 27 години, а на военно обучение – граждани, които вече са в запаса. Възрастта за наборна служба се предвижда да бъде завишена – минималната от 18 на 21 години, а пределната възраст от 27 на 30 години.

Въз основа на тези факти, административният орган е постановил оспореното решение. Анализът на заявените от жалбоподателя обстоятелства от значение за бежанската история и предпоставките по чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, включително и информацията в представените документи, са дали основание за извод, че липсват обективни данни, обуславящи предпоставките за предоставяне на статут на бежанец.

В този аспект в мотивите на обжалваното решение е посочено, че търсещият закрила е отрекъл да е бил обект на посегателство от страна на държавни органи или организации, контролирани от държавата по произход. Пацифистките убеждения, с които е мотивиран отказът да воюва в У. и несъгласието с политиката на правителството, са приети за недостатъчни, за да обосноват заключение, че е налице основание да се смята, че е преследван на територията на собствената си страна. По отношение на представената призовка за явяване във Военния комисариат е посочено, че в нея не се твърди да е свързана с мобилизация. Извършен е анализ на реквизитите и

съдържанието на представената снимка на Повиквателна, за която е прието, че не е надлежно връчена и не отговаря на изискванията, посочени в Справката, изготвена от Дирекция „Международна дейност“.

Липсата на твърдения за упражнено насилие или репресивни действия лично спрямо кандидата за закрила по време на последния му престой в държавата по произход след отхвърлената първоначална молба за закрила през м. ноември 2023 г., легалното напускане на страната в средата на м. май 2024 г., както и липсата на данни за предприети репресивни мерки по повод неявяването на посочената дата и място, отразени в Повиквателната, са преценени като създаващи основателни съмнения в достоверността на заявените относими към бежанската история обстоятелства.

Като нелогични и непотвърдени с доказателства са възприети и опасенията му, че при връщането му в Русия ще бъде наказателно преследван заради отклонение от мобилизация, или заради публично изразените несъгласия с водените военни действия в У.. Направен извод, че представената неопровергана информация относно действащото законодателство в Русия не сочи, че за руския гражданин Е. И. съществува основателна опасност от преследване, по смисъла на чл. 8, ал. 4 от ЗУБ. Решението му да напусне държавата си по произход и да потърси закрила в България не съдържа данни за налична опасност от преследване по причини от визираните в чл. 8, ал. 1 от ЗУБ – раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група, политическо мнение или убеждение, в контекста и на заявената причина за последното напускане на държавата по произход – раждането на дете от дъщерята на кандидата, която живее в България. Административният орган е счел, че за руския гражданин не са налице и предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1 от ЗУБ, тъй като твърденията му не дават основание да се приеме, че е бил принуден да напусне държавата си по произход поради реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, изтезание или нечовешко или унизително отнасяне. Срещу него не са били предприети такива действия нито от официалните власти, нито от някоя конкретна групировка, която държавата не е в състояние да контролира. Напуснал е страната си по произход легално и то нееднократно и след обявената мобилизация, с валиден паспорт и издадени визи за пребиваване на територията на Република България. Информацията в представената Справка, изготвена от Дирекция „Международна дейност“ не съдържа данни за въоръжен конфликт или безогледно насилие на територията на Р. Ф., които да създават опасност от сериозни основания да се смята, че като цивилно лице при завръщането си Е. И. ще бъде изложен на реален риск да стане обект на заплаха, релевантна за предоставяне на хуманитарен статут, по смисъла на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ.

Наред с това е прието, че семейното положение на кандидата не предполага и приложението на чл. 8, ал. 9 и чл. 9, ал. 6 от ЗУБ, а желанието му да живее и работи в България не може да е основание за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 8 от ЗУБ. Решението е връчено на жалбоподателя на 11.02.2025 г. в присъствието на преводач (л.24).

В съдебното производство жалбоподателят и пълномощникът му представиха Повиквателна за явяване във Военния комисариат на Република К. в [населено място] на 06.06.2025 г., с преведено съдържание от присъстващия в съдебното заседание преводач (л. 238). Като доказателства по делото бяха приети и представените от пълномощниците на ответника актуални справки за държавата по произход на кандидата рег. № МД – 02-54 от 23.01.2025 г. (л. 199 – л. 207), рег. № МД–02-28 от 24.10.2024 г. (л. 208 – л. 229) и рег. № МД-02-380 от 04.07.2025 г. (л. 239 – л. 253).

В представената Справка рег. № МД – 02-54 от 23.01.2025 г. (л. 199 – л. 207) като допълнителна информация, относима към бежанската история на кандидата за закрила е отразено, че съгласно действащото законодателство могат да бъдат изпращани повиквателни (призовки) по всяко време

на година с произволно посочена дата когато се касае до уточняване на данни, а за наборни появи – призовки се изпращат по всяко време на годината, но датите за явяване обичайно са в периода 01.10. – 31.01. на следващата година или 01.04. – 15.07. Уточнено е, че призоваването на учители се извършва веднъж годишно – от 1 май до 15 юли, като подобно правило важи и за наборници, живеещи в селските райони, които са ангажирани със жътва и сеитба и които получават призовки в периода 15.10. – 31.12.

Призовката (повиквателната) е документ за уведомяване за явяване във военната служба за регистрация и вписване, което не означава призоваване за тренировъчен лагер. Посочено е, че има два вида призовки за военна служба – за регистрация и за вписване като изпращаните от военните служби призовки също са два вида – за наборници и за мобилизирани и се отличават не само по съдържание, но са одобрени въз основа на различни нормативни документи. Изброени са 5 различни основания, на които се изпращат призовки на наборници – за изискване на документи за военна регистрация, за преминаване на медицински преглед, за явяване пред наборна комисия, за изпращане в дежурната част и за снабдяване с военно – отчетни документи при записване в запаса. Отбелязано е, че призовката за снабдяване с военно отчетни документи при записване в запаса е нововъведение и такива призовки се изпращат на укриващи се от задължителната наборна военна служба, въз основа на заключение на наборната комисия, че лицето не е преминало наборна военна служба без правно основание. Като част от информацията в Справката е приложен образец на повиквателна за регистрация и вписване (л. 204). Като нововъведение е отбелязано – задължението на получилия Повиквателна, не само да се яви във военната служба в определения ден, но и да остане там до началото ѝ. Посочено е, че задължителен реквизит на всяка повиквателна е да е подписана от военен комисар, както и че повиквателните до наборници се подписват от военния комисар на района или общината, или от временно изпълняващ длъжността, или упълномощен от него представител. Повиквателната за наборна служба задължително има № и серия и е подпечатана с печата на военната служба, която я издава. За разлика от нея повиквателната за мобилизация няма № и серия, но има други специфични реквизити като - № екип и № на писмо.

Посочено е, че електронните повиквателни съдържат реквизитите на хартиените образци, но няма изискване да са подписани с електронен подпис. Независимо от начина на издаване, е уточнено, че всички повиквателни подлежат на автоматично въвеждане в публичен регистър, който е достъпен и за гражданите чрез личен акаунт. При отказ да бъде подписана повиквателна, тя се счита за връчена в деня на отказа. При връчване по пощата, е достатъчно известието за доставяне да съдържа бележка на пощенски служител за доставката или на препоръчаното писмо за наборника или мобилизираното лице. Ако службата за военна регистрация и вписване изпрати повиквателна чрез портала за обществени услуги или по пощата, но наборникът не я получи, тя се счита за връчена след изтичане на 7-дневен срок от изпращането, независимо дали лицето има акаунт, дали го поддържа или го е изтрил, дали е отишъл в пощенската служба, за да си получи препоръчаното писмо.

Възпроизведена е информация от статия, публикувана от „Д. веле“, според която президентът В. П. е подписал указ за провеждане на военни учения през 2025 г., насочени към „подобряване на бойната подготовка на военослужащите от резерва“, каквито се провеждат ежегодно, но след 2022 г. са по-продължителни. Посочено е, че неявяването на обучение по график се санкционира с глоба в размер на 30 000 рубли. Отражено е, че руските власти са категорични, че Русия не планира нова вълна на мобилизация и че попълването на руската армия не се извършва по принуда, а главно с наети по договор военнослужащи.

В Справката вх. № МД-02-380 от 04.07.2025 г. (л. 239 – л. 253), е отразено, че освен призовки има и

заповеди за мобилизация (мобилизационное предписание), които се отнасят до военнослужащи от запаса, назначени в конкретни военни части като например офицер от запаса може да бъде назначен към конкретно въздушно-десантно поделение и в такъв случай в заповедта за мобилизация се посочва къде и кога резервистът трябва да пристигне от момента на обявяване на мобилизацията, без да е необходимо да бъде призоваван допълнително. По отношение на неявяването при получена повиквателна е уточнено, че при липса на основателна причина, неявяването се счита за отклонение от военната служба и в този случай законът предвижда два вида отговорност – административна и наказателна. Административните нарушения са регламентирани в Кодекс на административните нарушения на Р. Ф. и съгласно чл. 21.5 неявяването при повикване във военния комисариат се санкционира с административна глоба в размер от 10 000 до 30 000 рубли. Наред с паричната санкция се налагат и забрана за покупка и продажба на жилище, забрана за шофиране, забрана за регистрация като търговец, забрана за отпускане на кредит или издаване на договор за заем. Ограниченията влизат в сила в 20 дневен срок от датата, на която лицето е следвало да се яви във Военния комисариат. Наказателната отговорност се прилага в случаи на нееднократно неявяване при повикване във военния комисариат. В тези случаи се предприемат превантивни мерки, съгласно чл. 328 от НК на Р. Ф., според който укриването от военна служба при липса на законови основания за освобождаване се наказва с глоба от 200 000 рубли или в размер на заплата или друг доход за период от 18 месеца, принудителен труд за срок от две години, арест до 6 месеца, лишаване от свобода до 2 години. Преценката дали да бъде санкциониран наборник и с какво наказание е на Военния комисариат и може да бъде направена в рамките на 3 години от извършване на нарушението/престъплението. Уточнено е, че глобите се кумулират (натрупват) и ако наборник се яви на последващо изпратена призовка е възможно да бъде санкциониран с глоба за предходното си неявяване. В Справката е посочено, че уважителните причини за неявяване във военната служба за регистрация и набор са нормативно регламентирани в чл. 7 от Закона за военната служба и задълженията за заетост и подлежат на доказване от наборника с представяне на документи. В противен случай комисариатът може да счете причините за неявяване за невалидни и да наложи съответната санкция по закон.

Посочено е, че вместо официална военна служба, К. се осланя на финансови стимули и агресивни кампании за набиране на персонал, за да попълни редиците си, включително и чрез предлагане на доходоносни договори на доброволци. Президентът В. П. избягва поредно мащабно набиране след непопулярната частична мобилизация през 2022 г., предвид отрицателните резултати – изселване на над 261 000 руснаци. Въпреки това на 31.03.2025 г. със свой указ президентът е наредил в редовната пролетна военна служба да бъдат включени 160 000 мъже, което е най-значителния брой от 14 години, независимо, че на новобранците е забранено да бъдат включвани във военните действия на фронтовата линия. Отразено е, че все по-голям е броят на руските граждани, които правят опит да избегнат военната служба, поемайки задължения по „алтернативна гражданска служба“. Справката съдържа и информация за основанията, предвидени в чл. 18 от действащия Федерален закон за мобилизационната подготовка и мобилизацията, за отлагане на договор при мобилизация.

В становището по повод депозираната жалба, кандидатът за закрила уточни, че иска да остане в България, защото тук е семейството на дъщеря му, а и не желае да участва във военните действия с У., с оглед на възрастта и здравословното си състояние, които счита за фактори застрашаващи не само здравето, но и живота му при евентуално участие във военни действия. Уточни, че след последното регистрирано влизане на територията на РБългария през м. май 2024 г. не се е връщал в Русия, както и че през лятото ползва жилището на дъщеря си в Слънчев бряг където работи, а

през зимата живее в [населено място].

Съдържанието на представената в настоящото производство Призовка, въз основа на извършения превод от присъстващия в съдебното заседание на 15.07.2025 г. преводач от руски език (л. 254), е - рег. № МГр-46074, адрес Република К., район «О.», [населено място], адресат И. Е. Е.. В призовката е посочено, че следва да се яви на 06.06.2025 г. в 15:00 ч. във Военния комисариат на Република К..

Описаните релевантни за настоящия спор факти и обстоятелства дават основание да се направят следните правни изводи :

Жалбата е процесуално допустима – депозирана е в предвидения в разпоредбата на чл. 84, ал. 3 от ЗУБ 14-дневен преклузивен срок (*Решението е връчено на 11.02.2025 г., а жалбата е заведена с вх. № 4545 от 25.02.2025 г. по описа на АССГ*) срещу подлежащ на съдебен контрол за законосъобразност административен акт, от лице с правен интерес от оспорването.

Разгледана по същество – жалбата е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Решението е постановено от компетентния административен орган, съгласно чл. 75, ал. 1 от ЗУБ – председателят на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет. Спазена е предвидената писмена форма и процесуалните правила, обезпечаващи ефективното участие и личното упражняване на правото на защита от жалбоподателя – информиран е писмено на разбираем за него език за реда, който ще се следва при разглеждане на молбата за закрила, за правата и задълженията, които има като кандидат за закрила. Своевременно и надлежно е уведомен и за датата на насроченото интервю, а при провеждането му е имал възможност да изложи бежанската си история и да ангажира доказателства в подкрепа на твърденията си също в присъствието на преводач от и на родния си руски език. В приложения към преписката протокол, с който е документирано проведеното интервю, жалбоподателят с подписа си е удостоверил, че няма възражения към съдържанието му, а и необходимост от корекции и допълнения.

В съответствие с изискванията на чл. 73 от ЗУБ, молбата за закрила е разгледана индивидуално, на кандидата е предоставена възможност да изложи свободно и добросъвестно всички свои доводи без ограничения, а и да представи доказателства в подкрепа на твърденията си. В мотивите на оспореното решение са обсъдени както личното положение на чужденеца, така и актуалната обществено политическа и икономическа обстановка в държавата му по произход.

Обоснован и законосъобразен е изводът на административния орган за липса на материалноправните предпоставки за прилагане на разпоредбата на чл. 8 от ЗУБ. Съгласно чл. 8, ал. 1 от ЗУБ статут на бежанец се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. За предоставяне на статут на бежанец е без значение дали чужденецът принадлежи към тези раса, религия, националност, социална група или изразява политическо мнение, които са в основата на преследването. Достатъчно е органът или организацията, осъществяваща преследването да смята, че чужденецът има такава принадлежност. Според ал. 3 на чл. 8 от ЗУБ преследване могат да извършват и държавата, партии или организации, които контролират държавата или значителна част от нейната територия, недържавни субекти, в случаите при които може да бъде доказано, че субектите, посочени в т. 1 и т. 2, включително международни организации не могат или не искат да предоставят закрила срещу преследване.

Като руски гражданин, пребиваващ на територията на Република България, Е. И. е чужденец, по смисъла на § 1, т. 1 от ДР на ЗУБ – гражданин на трета държава, намиращ се извън държавата си по произход, съгласно чл. 2, б. „д“ от Директива 2011/95/ЕС и член 1, раздел А (1) от Женевската

конвенция от 1951 г. изменена с Нюйорския протокол от 1967 г. Елементите от личната му бежанска история не установяват нито едно от условията по чл. 8 от ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец. В приложените към делото доказателства няма данни Е. И. да е бил обект на преследване, по смисъла на чл. 8, ал. 4 от ЗУБ. Цялостният анализ на личните му обяснения, включително и депозираните в съдебното производство, недвусмислено сочи, че е напуснал страната си по произход по лични причини, а не заради преследване, в т. ч. поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или заради политически убеждения. Както наличието, така и основателността на опасенията от преследване следва да бъдат преценени въз основа на представените доказателства и изявленията на кандидатата за закрила в административното производство. В конкретния казус категорично е установено, че след първоначално депозираната молба за закрила Е. И., непосредствено след обявяване на частичната мобилизация в Р. Ф. през 2022 г. е пътувал няколко пъти до държавата си по произход, пребивавал е на нейна територия за сравнително продължителни периоди, последният от които от началото на м. декември 2023 г. до м. май 2024 г. Подновявал е своевременно документите си за пребиваване на територията на Република България. Пътуванията му са осъществени легално със самолетни полети до Турция. Такива са и последователните влизания и пребивавания на територията на РБългария – с валидно издадени в Р. Ф. визи.

Анализът на изложените факти от жалбоподателя по време на проведеното интервю, а и събраните доказателства, включително и ангажираните в настоящото производство, дават основание да се направи категоричен извод, че спрямо него не е било осъществено преследване, по смисъла на чл. 8, ал. 4 и ал. 5 от ЗУБ, а още по-малко такова, което е основано на причина/и от изброените в ал. 1 на чл. 8 от ЗУБ. Представената повиквателна за явяване във Военния комисариат не е достатъчно основание по смисъла на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, въз основа на което може да се приеме, че е налице „основателно опасение от преследване“, по смисъла на чл. 8, ал. 4 от ЗУБ.

Съгласно чл. 8, ал. 4 от ЗУБ преследване е нарушаване на основни права на човека или съвкупност от действия, които водят до тяхното нарушаване и са достатъчно тежки по своето естество или повтаряемост. Позитивната нормативна уредба възприема като действия на преследване – физическото, психическото, а и сексуалното насилие, прилагането на правни, административни, полицейски или съдебни мерки, които сами по себе си са дискриминационни или се прилагат по дискриминационен начин, наказателното преследване или налагане на непропорционални или дискриминационни наказания, включително принудителния отказ от съдебна защита, който може да доведе до налагане на непропорционално или дискриминационно наказание, наказателното преследване или налагане на наказания при отказ да бъде отбита военна служба, в случай, че тя предполага извършване на престъпление или на деяние по чл. 12, ал. 1, т. 1 – т. 3 от ЗУБ, както и действия, насочени срещу лица по причина на техния пол или срещу деца. Кандидатът за закрила не твърди да са били нарушени негови основни права. Неявяването на получена повиквателна за запас не може да бъде квалифицирано като предполагащо действия или опасения, по смисъла на ал. 5 и ал. 6 на чл. 8 от ЗУБ, и не представлява препятствие за връщането му в държавата по произход. Отразеното в приложените Справки от Дирекция „Международна дейност“ относно предвидените административни и наказателни санкции при отклоняване от военна служба, каквото безспорно е налице от страна на жалбоподателя за периода след 06.06.2025 г., също не отговарят на критериите по чл. 8, ал. 5 и ал. 6 от ЗУБ, доколкото в Справките е посочено, че съществуват нормативно установени средства и механизми за отказ наборник да не воюва на територията на У.. В този смисъл, законосъобразен е изводът на административния орган, че няма основания за уважаване на молбата на Е. И. за предоставяне на

статут на бежанец.

Не са налице и предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 от ЗУБ, които са идентични с условията за субсидиарна закрила по чл. 2, б. „е“ вр. чл. 15, б. „а“, б. „б“ и б. „в“ от Директива 2011/95/ЕС. Съгласно чл. 9, ал. 1 от ЗУБ, хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за статут на бежанец, но който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства като: смъртно наказание или екзекуция, или изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, или тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице, поради безогледно насилие, в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт. В настоящия казус не се доказва наличие на реална опасност от тежки посегателства спрямо жалбоподателя, отговарящи на критериите на чл. 9, ал. 1 от ЗУБ. Търсещият закрила не сочи като причина за напускането на държавата си по произход опасността да бъде наказан със смъртно наказание или екзекуция, или да бъде подложен на изтезание, или нечовешко и унижително отношение или наказание. Жалбоподателят е категоричен, че не е осъждан, спрямо него не са водени наказателни производства в държавата му по произход, и не е упражнявано каквото и да е насилие. Обосновано и при правилно приложение на материалния закон административният орган е приел, че не са налице предпоставките по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ за предоставяне на хуманитарен статут, доколкото информацията в представените актуални справки за Р. Ф. не съдържа данни за безогледно насилие на територията на страната в резултат на международния въоръжен конфликт, в който участва, включително и за влошаване на обстановката до степен, която поставя в невъзможност официалните власти да противодействат ефективно на въоръжени групировки.

Според настоящия съдебен състав не е налице и специфичен риск от тежки лични заплахи срещу живота и личността на жалбоподателя, поради присъщи на индивидуалното му положение елементи и лични обстоятелства, който да е реално осъществим при завръщането му в Русия. Не са налице и предпоставките по чл. 9, ал. 6 от ЗУБ, доколкото жалбоподателят не твърди членове на семейство му да са с предоставена закрила, а личните мотиви за оставане в България не могат да бъдат оценени като хуманитарни, по смисъла на чл. 9, ал. 8 от ЗУБ, както правилно е преценил и административният орган.

Индивидуалните данни и причините за напускане на държавата по произход, които се сочат и като основания за предоставяне на закрила в Република България, преценени в контекста на данните за общото политическо и икономическо положение на Р. Ф., не очертават риск от преследване спрямо Е. И., специфичен или общ, при завръщането му в страната, за да са налице основания за приложение на забраната по чл. 4, ал. 3 от ЗУБ.

Като е приел, че не са налице предпоставките по чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец и на хуманитарен статут на жалбоподателя Е. И., административният орган е постановил правилно и законосъобразно решение, което дава основание на съда да приеме жалбата за неоснователна.

Мотивиран от изложеното Административен съд - София – град, Първо отделение, 26 състав

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Е. Е. И., [дата на раждане] в [населено място], Р. Ф., гражданин на Р. Ф., женен, ЛНЧ [ЕГН] срещу Решение № 13310 от 18.12.2024 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет, с което по реда на чл. 68, ал. 1, т. 1 от ЗУБ, на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ му е отказано предоставяне на статут на бежанец и

хуманитарен статут, поради липса на предпоставките на чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.